Forslag til endringer i forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv.

Innføring av nordisk balanseavregning og Elhub – Høring om nettselskapets plikt til å rapportere avregningsdata til nordisk balanseavregning, og aktørgodkjenning for Elhub

Høringsdokument desember 2016

4
2016

HØRINGSDOKUMENT

Høringsdokument nr 4-2016

Forslag til endringer i forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv.

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør: Guro Grøtterud

Forfattere: Uy Tran, Kalle Ellinggard, Lars Varden

Trykk: NVEs hustrykkeri

Opplag: 0

Forsidefoto: Public domain

ISBN

ISSN 1501-2840

Sammendrag: NVE foreslår å endre avregningsforskriften for å pålegge nettselskap og kraftleverandører å gjøre nødvendige forberedelser for NBS og Elhub.

Emneord: Parallellrapportering, nordisk balanseavregning (NBS), aktørgodkjenning, Elhub, eSett Oy

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Innhold

Forord **4**

1 Parallellrapportering til Statnett og eSett Oy **5**

2 Aktørgodkjenning for Elhub **6**

3 NVEs oppfølging av de nye bestemmelsene **7**

4 Forslag til forskriftsendringer **8**

4.1 Forslag til ny § 5-10 om rapportering av avregningsdata i overgangsperiode til nordisk balanseavregning 8

4.2 Forslag til ny § 1-7 om aktørgodkjenning for Elhub 9

5 Økonomiske og administrative konsekvenser **10**

6 Endelig forskriftstekst **11**

Forord

Innføring av Nordisk Balanseavregning (NBS) og Elhub er to viktige skritt mot et mer effektivt kraftmarked. NBS innebærer etablering av en felles regulerkraftavregning for Finland, Norge og Sverige for å redusere etableringsbarrierer for kraftleverandører som ønsker å tilby tjenester i disse landene, og legge til rette for et felles nordisk sluttbrukermarked for kraft. Elhub er en felles IKT-løsning for informasjonsutveksling mellom aktørene i kraftmarkedet som skal bidra til modernisering av kraftbransjen og legge til rette for effektiv utnyttelse av AMS gjennom mer effektiv kommunikasjon og databehandling. NBS og Elhub skal etter planen starte opp henholdsvis 1. mai og 23. oktober 2017.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sender med dette forslag til endring i forskrift av 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften).

Forslaget til endring av forskrift innebærer å gi NVE et tydelig hjemmelsgrunnlag for oppfølging av nettselskapenes og kraftleverandørenes forberedelser ved innføring av NBS og Elhub. Formålet er å bidra til å redusere risikoen for at NBS og Elhub kan bli utsatt på grunn av manglende forberedelser hos selskapene, og dermed hindre økte kostnader for samfunnet knyttet til disse prosjektene. NVE viser for øvrig til tidligere forskriftsendringer knyttet til NBS og Elhub som er omtalt i NVE rapportene 15-2015, 51-2015 og 75-2015.

NVE ber om at kommentarer til forslaget sendes NVE innen 27. januar 2017.

NVE presiserer at det bes om kommentarer til forslagene, og ikke til de øvrige bestemmelsene i avregningsforskriften eller tilgrensende regelverk som ikke er berørt av endringene.

Kommentarer skal sendes til nve@nve.no og merkes med referansenummer 201606073.

Etter høringsfristens utløp vil NVE vurdere de innkomne høringsuttalelsene og vurdere tilpasninger av forslaget før forskriftsendringer eventuelt blir vedtatt. Det tas sikte på at endringene skal tre i kraft straks fra dato ved forskriftsvedtak som antas å komme medio februar 2017.

Oslo, desember 2016

Per Sanderud
vassdrags- og
energidirektør

Ove Flataker
avdelingsdirektør

1 Parallellrapportering til Statnett og eSett Oy

Etter avregningsforskriften § 5-4 skal alle nettselskap rapportere avregningsdata til eSett Oy fra oppstart av NBS 1. mai 2017. For å sikre en vellykket innføring av NBS må alle nettselskap og kraftleverandører ha nødvendige systemer og rutiner på plass i god tid før 1. mai 2017. Det er derfor nødvendig at aktørene gjør forberedelser slik at de får testet at endringer i deres systemer virker, og at eSett Oy får testet sitt nye avregningssystem (Basse) som skal benyttes i NBS.

Dersom ett eller flere nettselskap ikke gjør de nødvendige forberedelser for NBS kan dette medføre en ytterligere utsettelse av prosjektet. En utsettelse av NBS kan også medføre en utsettelse av Elhub. Utsatt oppstart av NBS og Elhub vil øke kostnadene for prosjektene og berørte parter.

NVE ønsker å redusere risikoen for utsettelser ved å pålegge nettselskapene å gjøre nødvendige forberedelser i tiden før NBS blir innført. Det er spesielt viktig at nettselskapene gjør forberedelser for rapportering av avregningsdata til eSett Oy, siden denne rapporteringen utgjør grunnlaget for balanseavregning i hvert nettavregningsområde. Kraftleverandører deltar frivillig i markedet. Det er derfor ikke nødvendig å pålegge kraftleverandørene å gjennomføre forberedelser siden de kan bli utestengt fra markedet dersom de ikke er i stand til å innføre NBS i tide.

NVE ønsker å pålegge nettselskapene å rapportere avregningsdata til eSett Oy for perioden fra 20. mars 2017 til 28. mai 2017. Rapporteringen av avregningsdata til eSett Oy skal foregå samtidig som nettselskapene rapporterer avregningsdata til Statnett i henhold til gjeldende balanseavregning. Dette omtales derfor som *parallellrapportering*. Nettselskapene kan frivillig parallellrapportere avregningsdata fra 6. februar 2017.

Parallellrapporteringen skal benyttes til test av NBS før eSett Oy overtar ansvaret for å utføre balanseavregning 1. mai 2017. Rapporteringen bidrar til at eSett Oy kan sammenligne sine avregningsresultater med gjeldende balanseavregning for å sikre at det nye avregningssystemet fungerer tilfredsstillende. I tillegg er det viktig at nettselskapene parallellrapporterer til 28. mai 2017 slik at Statnett kan gjennomføre balanseavregningen i gjeldende avregningssystem ved behov.

For å kunne parallellrapportere, må nettselskapene i forkant etablere kommunikasjon med det nye avregningssystemet Basse, hvor meldinger med avregningsdata kan utveksles. I tillegg må nettselskapene ha oversendt og bekreftet sine strukturdata overfor eSett Oy slik at dataene kan benyttes i NBS. NVE oppfordrer nettselskapene til å få dette på plass i god tid før parallellrapporteringen starter.

NVE foreslår å pålegge nettselskapene obligatorisk parallellrapportering for perioden fra 20. mars 2017 til 28. mai 2017 i en ny bestemmelse i avregningsforskriften.

2 Aktørgodkjenning for Elhub

I forbindelse med innføring av Elhub er det lagt opp til at alle nettselskap og kraftleverandører skal teste sine systemer i Edielportalen slik at de kan bli godkjent for informasjonsutveksling med Elhub. Dette innebærer blant annet at aktørene må ha egne testmiljø for å teste kommunikasjon med testmiljø i Elhub og gjennomføre forretningsprosesser. Ifølge prosjektplanen til Elhub skal alle nettselskap og kraftleverandører være godkjent innen 1. juli 2017 (milepæl 6 i migreringsprosjektet). Aktørene oppnår godkjenning ved å teste sine systemer i Edielportalen.

Dersom nettselskapene ikke tester sine systemer og ikke oppnår aktørgodkjenning i god tid før oppstart, øker risikoen for at Elhub må utsettes. Utsatt oppstart vil medføre kostnadsøkninger for Elhub-prosjektet og for alle aktører som skal knyttes opp mot Elhub. Det er derfor viktig at NVE har rettslig grunnlag for å kreve at nettselskapene gjør de nødvendige forberedelser for Elhub som gjør at de oppnår aktørgodkjenning.

Gjeldende regelverk stiller ingen krav til aktørgodkjenning før Elhub er i drift 23. oktober 2017. Kravet til godkjenning fra Systemstøtten for Ediel (SSE) knyttet til dagens infomasjonssutveksling, etter avregningsforskriften § 1-4, kan først anvendes for aktørgodkjenning etter at regelverket knyttet til Elhub trer i kraft 23. oktober 2017.

NVE foreslår derfor en ny bestemmelse i avregningsforskriften med krav til aktørgodkjenning innen 1. juli 2017.

3 NVEs oppfølging av de nye bestemmelsene

Forskriftsendringene planlegges å tre i kraft medio februar 2017. NVE vil aktivt følge med på aktørenes etterlevelse av sine forpliktelser som står beskrevet over. Aktører som ikke følger opp sine forpliktelser, vil kunne ilegges tvangsmulkt.

4 Forslag til forskriftsendringer

4.1 Forslag til ny § 5-10 om rapportering av avregningsdata i overgangsperiode til nordisk balanseavregning

§ 5-10. Rapportering av avregningsdata i overgangsperiode til nordisk balanseavregning

Nettselskap skal rapportere avregningsdata for perioden fra 20. mars til 28. mai 2017 i henhold til både det eksisterende og det nye avregningssystemet knyttet til nordisk balanseavregning, slik det fremgår av dette kapittelet henholdsvis før og etter endring som trer i kraft 1. mai 2017.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan fatte vedtak om endring av datoene for overgangsperioden.

NVEs kommentarer

NVE foreslår å innføre en ny bestemmelse i avregningsforskriften som pålegger nettselskapene å rapportere avregningsdata til eSett Oy i en overgangsperiode ved oppstart av NBS. Rapporteringen skal skje samtidig som nettselskapene rapporterer avregningsdata til Statnett i henhold til gjeldende balanseavregning. Plikten til parallellrapportering vil gjelde for perioden fra mandag 20. mars til søndag 28. mai 2017, i tråd med eSett Oy sin tidsplan.

Fristen for å rapportere avregningsdata er innen tre virkedager etter avregningsukens slutt jf. § 5-4 tredje ledd. Siden rapporteringssyklusen er ukentlig så gjelder plikten for parallellrapportering uke 12 til uke 21 i 2017. Nettselskapene oppfordres likevel til å teste sin rapportering av avregningsdata til eSett Oy for minst en avregningsuke før uke 12 i 2017.

Avregningsdata skal oversendes i henhold til Ediel[1], som innebærer at meldingen til eSett Oy skal være på XML-format. Avregningsdataene skal være tilordnet et nettavregningsområde (MGA).

Nettselskap som ikke oppfyller kravene i bestemmelsen, må regne med reaksjoner fra NVE i form av pålegg og mulig tvangsmulkt.

I annet ledd foreslås en adgang for NVE til å endre datoene for overgangsperioden. Dette er ment som en sikkerhetsventil for det tilfelle at innføringen av NBS skulle bli forsinket. NVE kan i tilfelle fastsette vedtak om å endre datoene for overgangsperioden uten å endre forskriften.

Bestemmelsen skal tre i kraft straks og skal oppheves igjen 31. desember 2017.

[1] Jf. avregningsforskriften § 1-3 defineres Ediel som standard for elektronisk kommunikasjon tilrettelagt for kraftbransjen

4.2 Forslag til ny § 1-7 om aktørgodkjenning for Elhub

§ 1-7. *Godkjenning av nettselskap og kraftleverandører for informasjonsutveksling med Elhub*

Nettselskap skal være godkjent for informasjonsutveksling med Elhub av Systemstøtten for Ediel innen 1. juli 2017. Det samme gjelder for kraftleverandører som skal omsette kraft til sluttbrukere ved oppstart av Elhub.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan fatte vedtak om endring av fristen i første ledd.

NVEs kommentarer

Forslaget stiller krav til nettselskapene som har en kritisk rolle i å støtte utvikling og drift av Elhub. Bestemmelsen skal sikre at alle nettselskap tester og får godkjent sine systemer for informasjonsutveksling med Elhub før Elhub settes i drift. Formålet med bestemmelsen er å redusere risikoen for at oppstart av Elhub utsettes.

Bestemmelsen stiller også krav til at kraftleverandører som skal omsette kraft til sluttbrukere må være godkjent av SSE. Siden kraftleverandører har egeninteresse i å være forberedt for Elhub og godkjent av SSE, er det mindre behov for reaksjoner fra NVE. Men kraftleverandører som ikke oppnår aktørgodkjenning for Elhub innen fristen, risikerer å miste adgang til sluttbrukermarkedet.

NVE foreslår at bestemmelsen gir NVE hjemmel til å endre frist for aktørgodkjenning dersom det skulle oppstå behov for endringer av prosjektplan for Elhub.

Bestemmelsen skal tre i kraft straks og skal oppheves igjen 31. desember 2017.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Hensikten med forskriftsendringene er å hindre store kostnadsoverskridelser som enkelte nettselskap kan påføre samfunnet ved manglende forberedelser til NBS og Elhub. Forskriftsendringene skal derfor bidra til samfunnsøkonomisk effektivitet, og medfører i utgangspunktet ingen negative økonomiske og administrative konsekvenser.

Nettselskap kan bli berørt av forskriftsendringene dersom de ikke gjør nødvendige forberedelser for å overholde avregningsforskriftens bestemmelser om NBS og Elhub som allerede er vedtatt.

6 Endelig forskriftstekst

Forskrift om endring i forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv.

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 9-1 bokstav g og i, jf. lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 10-6.

I

I forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv., gjøres følgende endringer:

Ny § 1-7 skal lyde:

§ 1-7. *Godkjenning av nettselskap og kraftleverandører før oppstart av Elhub*

Nettselskap skal være godkjent for informasjonsutveksling med Elhub av Systemstøtten for Ediel innen 1. juli 2017. Det samme gjelder for kraftleverandører som skal omsette kraft til sluttbrukere ved oppstart av Elhub.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan fatte vedtak om endring av fristen i første ledd.

Ny § 5-10 skal lyde:

§ 5-10. Rapportering av avregningsdata i overgangsperiode til nordisk balanseavregning

Nettselskap skal rapportere avregningsdata for perioden fra 20. mars til 28. mai 2017 i henhold til både det eksisterende og det nye avregningssystemet knyttet til nordisk balanseavregning, slik det fremgår av dette kapittelet henholdsvis før og etter endring som trer i kraft 1. mai 2017.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan fatte vedtak om endring av datoene for overgangsperioden.

II

Forskriften skal tre i kraft straks. Forskriften oppheves fra og med 31. desember 2017.

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575
Internett: www.nve.no